

פרשת תצווה – הדור קבלוה - פלפולה של תורה וחידושיה אינם רק לדור המדבר אלא לכל הדורות.

"וְאַתָּה תִּצְוֶה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִקְחוּ אֵלֶיךָ שֶׁמֶן זֵית זָךְ כֶּתִית לַמָּאֹר לְהַעֲלֹת נֵר תָּמִיד". (כ"ז, כ') הציווי על לקיחת שמן למאור שונה מכל דיבור אלוקי אחר אל משה בפרשיות המשכן בכל המקומות האחרים נאמר "דבר אל בני ישראל" או "אמור אל בני ישראל" וכאן נאמר "ואתה תצווה" לשון ציווי. השימוש במילה צו משמעותה "זירוז מיד ולדורות". מה המיוחד בשמן למאור שבו התורה משתמשת בלשון "צו" שמשמעותו זירוז מיד ולדורות? מסביר הרב אברהם צוקרמן זצ"ל כי: "לכל כלי וכלי במשכן הייתה סגולה משלו. השולחן והמנורה עמדו זה מול זה, ובכל אחד מהם סגולה מיוחדת: הרוצה שיחכים ידרים, ושיעשיר יצפין, השולחן בצפון ומנורה בדרום, הארון שהיה במשכן מסמל את המקור לתורה שבכתב, שנאמר "ונועדתי לך שם ודברתי אתך מעל הכפורת מבין שני הכרובים" ואת הדברים שמשה שמע, כתב ומסר לבני ישראל. סגולת המנורה הייתה לחידוש תורה שבע"פ ובאמצעות הארת נרותיה היה לחכמים כוח לחדש הלכה ע"י שלוש עשרה מידות שהתורה נדרשת בהן. כאשר בני"ה היו במדבר היה משה המחדש העיקרי של תורה שבעל פה, ועל כן "ויקחו אליך שמן זית זך". לכן בבין מדוע יש כאן זירוז מיד ולדורות, כי פלפולה של תורה וחידושיה אינם רק לדור המדבר אלא לכל הדורות. עיקר הברית שכרת הקב"ה עם ישראל היה דווקא על תורה שבע"פ לכן על לקיחת שמן זית למנורה מובא דבר ה' בלשון ציווי, כי יותר מכל דבר אחר חייב השמן להיות זך, נקי וטהור, כדי שכל חידוש וחידוש יהיה לאמתה של תורה. בצו על לקיחת השמן יש רמז למשה שזכה לגדולה יותר מהכהונה, והיא התורה לדורותיה, ההעמקה בתורה והרחבתה בתורה שבעל פה באו מכוח הדלקת המנורה ומכוח השמן הזך והנקי המסמל את פלפולה, משה הוא מקורה של התורה שעליו נאמר במלאכי ג', כ"ב: "זכרו תורת משה עבדי" ועליה כרת ה' ברית עם ישראל. חג פורים מסמל קבלת תורה מחודשת, התלמוד במסכת שבת כותב: "הדור קבלוה" שוב קבלו בימי אחשורוש את התורה שבע"פ מתוך בחירה. עם ישראל מקבל על עצמו מחדש את התורה, שתפקידה להדריך אותנו בניהול העולם הזה מתוך קדושה, קבלה נפשית שתבוא לידי ביטוי בפיתוחה של התורה שבע"פ שהתחילה להתבסס מאותה תקופה ואילך. הסוגיא במסכת שבת (פח ע"א) דנה בנושא זה: "ויתיצבו בתחתית ההר", אמר רב אבדימי בר חמא בר חסא: מלמד שכפה הקדוש ברוך הוא עליהם את ההר כגיגית, ואמר להם: אם אתם מקבלים התורה - מוטב, ואם לאו - שם תהא קבורתכם". שואלים בעלי התוס' וכי למה היה צריך לכפות אותם באיומים לקבל את התורה? ומתרגמים (שם) שהיה חשש שהעם יבהל מעוצמת המעמד הקולות והאש ויחזור בו. לכן כפה עליהם הקב"ה את קבלת התורה. ממשיכה הגמרא ומסיקה "אמר רב אחא בר יעקב: מכאן מודעא רבה לאורייתא". מסביר רש"י (שם) "שאם יזמינם [הקב"ה] לדין למה לא קיימתם מה שקבלתם עליכם - יש להם תשובה, שקבלוה באונס" ואי אפשר לתבוע אותם על אי קיום מצוות התורה. ממשיכה הסוגיא ומעבירה אותנו

לימי הפורים: "אמר רבא: אף על פי כן, הדור קבלוה בימי אחשורוש. דכתיב (אסתר ט' כז) 'קימו וקבלו היהודים', קיימו מה שקיבלו כבר". כלומר, בעקבות הנס הגדול של מגילת אסתר ותחת הנהגתם של מרדכי ואסתר, החליט עם ישראל לחזור ולקבל על עצמו מרצון את מה שהכריח אותם הקב"ה לקבל בימי משה במתן תורה. אחדותו של העם לא רק שהצילה אותם מגזרותיו של המן, אלא גם אפשרה להם לחזור ולקבל תורה מרצון בלב אחד.

מנהיגי חינוך יקרים, חג פורים הוא זמן עם כוח מיוחד של הארת התורה שבעל פה וקבלתה מתוך בחירה, היכולת לחדש את התורה שבע"פ בכל דור באמצעות הפלפול בה מזמינה אותנו להמשיך ולחזק בקרבנו ובקרב תלמידנו את לימודי התושב"ע מתוך אהבה ובעיקר מתוך סקרנות וגילוי, ננצל כל שעת לימוד אפשרית עם חזרת תלמידנו לבתי החינוך להמשיך לימוד מעמיק. נתפלל בחג הפורים להארת התורה שבע"פ וקבלתה עלינו מתוך בחירה.

מיד עם חזרתנו מחג הפורים נפתח את שבוע החמ"ד שאף הוא פותח ביום לימוד תורה ומבטא את מקומה המרכזי של התורה בבתי החינוך שלנו. כמו כן בתי ספר שבחרו להזמין את מחברת חידושי התורה שלי הצטרפו לחבורה המעודדת תלמידים לכתוב חידושי תורה מתוך בחירה ובכך לקיים הלכה למעשה הזכות לחדש בתורה מתוך קדושה.

מאחלת לכם ולכל בני ביתכם פורים משולש שמח, פורים שמחברים בו את כלל ישראל ליום שישי אחד בקריאת מגילה של כל העם ותוספת בתפילה ובסעודה בשבת וראשון בעיר הקודש. נזכה שיתקיים בנו "הדור קבלוה" בימינו מתוך שמחה ואחדות גדולה לנו ולכל בית ישראל.

שבת שלום ומבורך.

שושנה נגר